

PATVIRTINTA
Marijampolės „Šaltinio“ progimnazijos
direktoriaus 2020 m. spalio 15 d.
įsakymu Nr. V-77

MARIJAMPOLĖS „ŠALTINIO“ PROGIMNAZIJOS OLWEUS PROGRAMOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMO SISTEMOS (OPKUS) PLANAS

2020 – 2021 MOKSLO METAI

I. PROGIMNAZIJOS APRAŠYMAS

Marijampolės „Šaltinio“ progimnazija savo istoriją skaičiuoja nuo 1992 m. Pagrindinės veiklos sritys: pradinis ir pagrindinio ugdymo 1-osios dalies ugdymas bei kita švietimo paslaugų veikla. Paskirtis – bendrojo lavinimo mokykla. Mokymo forma – dieninė. Steigėjas – Marijampolės savivaldybės taryba.

2020-2021 m.m. statistinių rodiklių duomenimis 20-yje klasių komplektų (11 pradinių klasių komplektų, 9 pagrindinio ugdymo klasių komplektai) mokosi 441 mokinys: 188 mergaitės ir 253 berniukai. Nemokamą maitinimą mokykloje gauna 106 mokiniai (61 iš jų yra socialiai remtinai), atvejo vadyba vykdoma 4 šeimoms, 42 mokiniai turi specialiųjų ugdymosi poreikių.

Progimnazijoje dirba 74 darbuotojai, iš jų 51 mokytojas, 2 specialieji pedagogai-logopedai, 3 mokytojo padėjėjai, psichologas, 2 socialiniai pedagogai, neformaliojo ugdymo organizatorius, mokykloje veikia 3 pailgintos dienos grupės.

2019-2020 mokslo metų veiklos prioritetai: ugdymo kokybė, pagalba mokiniui, bendruomenės mikroklimatas - mokslo metų eigoje pasipildė nauju iššūkiu, t.y. nuotoliniu mokymu. Nuotoliniam mokymui reglamentuoti buvo parengta keletas dokumentų, iš kurių svarbiausi: Ugdymo proceso organizavimo nuotoliniu būdu priemonių planas, patvirtintas progimnazijos direktoriaus 2020 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-30 ir Ugdymo proceso organizavimo nuotoliniu būdu taisyklės, patvirtintos progimnazijos direktoriaus 2020 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. V-31.

Pagrindinis 2019-2020 mokslo metų siekis - emocinis intelektas ir tarpasmeniniai santykiai - tapo kryptimis, kuriomis vadovaudamiesi progimnazijos bendruomenės nariai kūrė mikroklimatą gyvai bei online. Siekiant gerinti tarpasmeninius santykius ir kolektyvo bendradarbiavimą, progimnazijos pedagogams buvo inicijuotas užsiėmimų ciklas „STEAM gerumas“. Juos progimnazijos bendruomenei organizavo skirtingos metodinės grupės. Išskirtinis dėmesys buvo skiriamas pamokų turiniui, didesnę dėmesį skiriant patirtinio mokymosi veikloms, leidžiančioms mokiniams patirti sėkmę, užtikrinančią moksleivių emocinę savijautą. STEAM koncepcijos diegimas ugdymo procese buvo garantas, užtikrinantis ugdymo turinio įvairovę, tikrumą ir pedagogų bendradarbiavimą. Visa tai buvo didžiausias ramstis pandemijos metu. Iš pradžių buvo nuogaustaujama, kad nauji nuotolinio ugdymo iššūkiai atskleis mokytojų skaitmeninės kompetencijos plėtojimo bei patyčių online problemas, tačiau visi iššūkiai buvo įveikti darniai bendradarbiaujant ir dalinantis gerą patirtimi.

Progimnazijos bendruomenės nariai (mokytojai, tėvai) gyvai ir online dalyvavo mokymuose: psichologės A. Blandės „Šeimos ir mokyklos partnerystė“, psichologės J. Nėjūtės „Modernus mokytojas. Streso valdymas“ ir kt. Visus mokslo metus buvo skiriamas dėmesys vaikų tarpusavio santykių, mokytojų ir vaikų santykių problemų analizei. Tuo tikslu švietimo pagalbos specialistų metodinė grupė vedė užsiėmimus įvairiose klasėse, kalbėjosi individualiai tiek su mokytojais, su mokiniais, su mokinių tėvais. Pradinėse klasėse buvo įgyvendintas projektas „Saugok ir gerbk mane“. Mokiniai dalyvavo saugumo įgūdžių grupės užsiėmimuose, kurių metu įgijo žinių ir įgūdžių, kaip atpažinti įvairias smurto formas ir apsaugoti save. Saugumo įgūdžių grupėse taip pat buvo stiprinamos vaikų emocinės kompetencijos, padėsiančios susidūrus su smurtu kreiptis pagalbos. Pagrindinio

ugdymo klasėse buvo vykdomas projektas „Suprask ir atrask“, skirtas smurto ir patyčių prevencijai. Jo metu socialinė pedagogė ir psichologė vedė klasese užsiėmimus, kuriuose mokė vaikus spręsti kylančius tarpusavio konfliktus, išveikti pyktį, dirbti komandoje, įsiklausyti ir išgirsti kitą, susiburti ir siekti vieno tikslo. Į visas prevencines veiklas jungėsi auklėtojai, savanorių klubo nariai ir kt. Vasario mėn. įvyko patyčių tyrimo, atlikto 2019 m. rudenį, aptarimas. Didelis dėmesys bendravimo kultūrai buvo skiriamas ir nuotolinio ugdymo metu: kas savaitiniuose susitikimuose online aptartos bendravimo kultūros normos, internetinių patyčių specifika, organizuoti mokinių tėvų susirinkimai, mokinių ir mokytojų susitikimai; įdiegta „Patyčių dėžutė“.

Progimnazijos bendruomenė įgyvendinti Olweus patyčių prevencijos programą pradėjo nuo 2015 m. rugsėjo mėn. Olweus programos kokybės užtikrinimo sistema (OPKUS) pradėta įgyvendinti nuo 2017 m. kovo mėn. 2018 m. veiklos buvo tęsiamos, o gegužės mėn. 11 d. mokykloje atliktas OLWEUS programos auditas. 2018 m. rugpjūčio 8 d. Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras pažymėjimu Nr. OM7.1-18 patvirtino, kad Marijampolės „Šaltinio“ pagrindinė mokykla – OLWEUS mokykla 2018 – 2020 mokslo metais.

Remiantis Olweus mokinių apklausos rezultatais nuo programos įgyvendinimo pradžios yra stebimas patyčių masto mažėjimas, pastaruosius tris metus šis skaičius išlieka stabilus. Palyginus 2015 m. ir 2016 m. duomenis, buvo stebimas patyčių masto mažėjimas atitinkamai nuo 20% (2015 m.) iki 16,3% (2016 m.). Lyginant su 2016 m. duomenimis buvo stebimas patyčių masto sumažėjimas nuo 16,3% (2016 m.) iki 13,4% (2017 m.). Lyginant su 2017 m. duomenimis yra stebimas nežymus patyčių masto padidėjimas nuo 13,4% (2017 m.) iki 13,8% (2018 m.). Lyginant su 2019 m. duomenimis stebimas nežymus patyčių masto mažėjimas 13,6 %.

Kuo mes esame stiprūs? Džiaugiamės, jog išaugo mokinių skaičius ir gerėja mikroklimatas progimnazijos bendruomenėje (atsirado aiškūs susitarimai, kaip reaguoti patyčių atveju, darbuotojai nelieka abejingi netoleruotinam elgesiui, bendruomenės nariai teikia nuoširdžią pagalbą vieni kitiems ir organizuoja puikias palaikymo akcijas), ugdymo kokybės užtikrinimas (išliekantis pastovus mokinių pažangumo procentas: 96), šiuolaikinės darbo sąlygos, priemonės, dauguma tėvų yra patenkinti tiek organizuojama veikla, tiek tuo, kad jų vaikai mokosi būtent šioje progimnazijoje.

Kokios yra mūsų silpnosios pusės? Progimnazijos bendruomenės narių elgesio kultūros netolygumas, išliekantis stabilus (nemažėjantis tris pastaruosius metus) mokinių patyčių procentas, sudėtingo elgesio vaikų integracija – tai pagrindiniai sunkumai, kuriuos tikimės įveikti kartu: mokiniai, mokinių tėvai, mokytojai ir kiti progimnazijos darbuotojai.

II. PROGIMNAZIJS DARBO SU PATYČIOMIS ĮSIPAREIGOJIMAI, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Tikslas – gerinant klasių valandėlių kokybę, stiprinti saugią aplinką progimnazijoje, mažinti patyčių atvejų pasireiškimą.

Uždaviniai:

- 1.1. Vykdyti Olweus programą, laikantis OP standarto reikalavimų.
- 1.2. Organizuoti tyrimą, išanalizuoti jo rezultatus.
- 1.3. Aptarti ir įsivertinti Olweus programos įgyvendinimą.
- 1.4. Skatinti progimnazijos darbuotojus aktyviau fiksuoti pastebėtas patyčias registracijos žurnale, aptarti pastebėtas situacijas MSG susitikimuose.
- 1.5. Progimnazijoje kurti estetišką ir patogią mokymosi bei poilsio aplinką.
- 1.6. Klasių valandėlių ir individualių pokalbių metu išaiškinti mokiniams patyčių ir konflikto sampratą, mokyti juos bendrauti ir bendradarbiauti, konstruktyviau spręsti konfliktus.
- 1.7. Organizuoti akcijas, renginius, skirtus patyčių prevencijai, apie patyčių prevencijos programą informuoti tėvus bei įtraukti visus bendruomenės narius į prevencinę veiklą.
- 1.8. Užtikrinti progimnazijos darbuotojų aktyvų dalyvavimą MSG susitikimuose.

1.9. Su diegiama OPKUS supažindinti naujai atvykusius mokinius bei naujus progimnazijos darbuotojus.

III. VEIKLOS TURINYS

Tikslas – gerinant klasių valandėlių kokybę, stiprinti saugią aplinką progimnazijoje, mažinti patyčių atvejų pasireiškimą.				
Uždavinys 1.1. Vykdyti Olweus programą, laikantis OP standarto reikalavimų.				
<i>Eil. Nr.</i>	<i>Veiklos turinys / priemonės pavadinimas</i>	<i>Laikotarpis / data</i>	<i>Dokumento Nr. / terminas</i>	<i>Atsakingi asmenys</i>
1.	Progimnazijos personalo susirinkimo metu aptariamas progimnazijos mikroklimatas, kokybės užtikrinimo sistemos diegimas, planuojamos tolimesnės veiklos, aptariamos taikomos prevencinės priemonės.	2020 m. gruodžio 29 d., 2021 m. birželio 17 d. aktų salėje arba per zoom programą.	C4 iš karto po susirinkimo	Koordinatorė Rima Baronienė, progimnazijos direktorius Jonas Kukukas, MSG vadovai
2.	Olweus klasės valandėlių 1-8 klasėse organizavimas gyvai arba online. 4 taisyklių prieš patyčias, situacijų, filmų aptarimas. Specialistų pagalba. Tėvų dalyvavimas valandėlėse.	Du kartus per mėnesį klasėse pagal tvarkaraštį arba per zoom programą	TAMO dienynas, klasės valandėlės	Klasių auklėtojai, psichologė, soc. pedagogės, tėvų komitetų nariai
3.	Olweus programos kokybės užtikrinimo plano 2020 – 2021 m. ir vykdomų veiklų viešinimas progimnazijos internetinėje svetainėje, progimnazijos „Facebook“ puslapyje	Per mokslo metus	OPKUS planas progimnazijos svetainėje: http://www.saltinio.lt	Koordinatorė Rima Baronienė, IT mokytojas A. Talalajevas, A. Strumilaitė
4.	MSG susitikimai: OPKUS plano aptarimas, veiklų pristatymas, prevencijos principų ir taisyklių taikymas, bendradarbiavimo stiprinimas, patyčių atvejų analizavimas. Olweus tyrimo rezultatų analizavimas ir priemonių patyčių mažinimui numatymas. Ištraukų iš filmų, grožinės, mokslinės literatūros aptarimas. OPKUS plano įgyvendinimo rezultatų aptarimas	Pagal 2020 m. rugsėjo 14 d. įsakymą Nr. V-61 kabinetuose arba per zoom programą.	R1 iš karto po kiekvieno susitikimo	MSG vadovai, mokyklos darbuotojai, direktorius Jonas Kukukas

5.	OP koordinacinio komiteto susirinkimai	Mokslo metų eigoje	Susirinkimų protokolai, dalyvių sąrašai	OP koordinatorius ir OPKK nariai
6.	Mokytojų budėjimo grafiko sudarymas, atsižvelgiant į pasikeitusį mokinių srautų judėjimą mokykloje, naujų budėjimo tvarkos taisyklių aptarimas su mokyklos personalu.	2020 m. rugsėjo 14 d. įsakymas Nr. V-61; aptariama 2 kartus per mėn. rytinių pasitarimų metu mokytojų kambaryje	Mokytojų budėjimo grafikas	Neformaliojo ugdymo organizatorė A. Paplauskienė, koordinatorė Rima Baronienė; OPKK nariai; direktorius Jonas Kukukas

Uždavinys 1.2. Organizuoti tyrimą, išanalizuoti jo rezultatus.

1.	Mokinių, besimokančių 3-8 klasėse, apklausa Olweus programos klausimynu	2020 m. lapkričio antroji pusė	TAMO dienynas, klasės auklėtojo veikla	Koordinatorė Rima Baronienė, OP instruktore I. Abramavičienė, IT mokytojas Talalajevas
2.	Apklausos rezultatų analizė su koordinacinio komiteto nariais ir MSG vadovais	2021 m. sausis per zoom programą	OP koordinacinio susirinkimo protokolas, dalyvių sąrašas	OP koordinatorius ir instruktorius, OPKK nariai, mokyklos direktorius Jonas Kukukas
3.	Apklausos rezultatų analizė Mokinių taryboje	2021 m. vasaris 137 kab. arba per zoom programą	R4 iš karto, pasibaigus susirinkimui	Neformaliojo ugdymo organizatorė A. Paplauskienė, mokinių tarybos nariai
4.	Apklausos rezultatų pristatymas mokytojams, tėvams ir mokiniams	2021 m. vasario mėn. aktų salėje arba per zoom programą	C4 (pildo direktorius)	Koordinatorė Rima Baronienė, OP instruktore Inga Abramavičienė, klasių auklėtojai

Uždavinys 1.3. Aptarti ir įsivertinti Olweus programos įgyvendinimą.

1.	Diskusijos patyčių prevencijos tema mokinių tarybos susirinkimuose	2020 m. rugsėjis – 2021 m. birželis	C3 formoje ir R4 iš karto, pasibaigus susirinkimui	OP koordinatorė Rima Baronienė, neformaliojo ugdymo organizatorė
----	--	-------------------------------------	--	--

				A. Paplauskienė, mokinių taryba.
2.	Patyčių prevencijos veiklų aptarimas klasės tėvų susirinkimuose klasėse arba per zoom programą	2020 m. spalio mėn., 2021 m. vasario mėn.	Įrašai TAMO dienyne	Klasių auklėtojai ir tėvai
3.	Patyčių prevencijos veiklos aptarimas, OP apklausos rezultatų pristatymas visuotiniuose mokyklos tėvų susirinkimuose	2021 m. vasario mėn.	Tėvų susirinkimo protokolas, dalyvių sąrašas	Koordinatorė Rima Baronienė, socialinė pedagogė
4.	Paprastų arba rimtų / sisteminių nukrypimų fiksavimas bei šalinimas.	Mokslo metų eigoje	A1 arba A2 kai nustatomas rimtas nukrypimas	Direktorius Jonas Kukukas, OP koordinatorė Rima Baronienė

Uždavinys 1.4. Skatinti progimnazijos darbuotojus aktyviau fiksuoti pastebėtas patyčias registracijos žurnale, aptarti pastebėtas situacijas MSG susitikimuose.

1.	Diskusijos mokyklos darbuotojų susirinkimų metu dėl nuobaudų kopėčių taikymo nuotoliniu būdu ir akivaizdžiai, būtinybės fiksuoti pastebėtas patyčias žurnale. „Patyčių dėžutės“ atvejų apibendrinta analizė	Mokslo metų eigoje	Patyčių registravimo žurnalo įrašai	OP koordinatorė Rima Baronienė, psichologė Rasa Berteškaitė, mokyklos darbuotojai
2.	MSG susitikimų metu aptariami pastebėti mokykloje patyčių atvejai, darbuotojai skatinami pažymėti juos patyčių registravimo žurnale, analizuoti, kokios priemonės buvo taikytos	MSG susitikimų metu	Situacijų aprašymų protokolai	MSG vadovai, mokyklos darbuotojai

Uždavinys 1.5. Progimnazijoje kurti estetišką ir patogią mokymosi bei poilsio aplinką.

1.	Estetiška progimnazijos erdvių išvaizda, atspindinti progimnazijos kultūrą, OP įgyvendinimą (yra iškabintos, viešinamos Olweus taisyklės prieš patyčias, nuobaudų kopetėlės)	2020-2021 m.	Nuotraukos mokyklos internetinėje svetainėje, mokyklos „Facebook“ puslapyje	Mokytojai, auklėtojai, būrelių vadovai, kiti mokyklos darbuotojai.
----	--	--------------	---	--

2.	Mokinių kūrybiniai projektai: piešinių parodos; siena „Pirmūnai“	2020-2021 m.	Nuotraukos mokyklos internetinėje svetainėje, mokyklos „Facebook“ puslapyje	Alvydas Vaznys, A. Paplauskienė, L. Miliauskienė, Mokinių taryba ir kiti bendruomenės nariai.
3.	Šokių aikštelės/stadiono, žaidybinių zonų; prisiminimų, žaliojo kambario ir kitų erdvių efektyvus panaudojimas mokinių aktyviam ir turiningam poilsiui	2020-2021 m.	Nuotraukos internete, mokyklos „Facebook“ puslapyje	Andžela Paplauskienė, Alvydas Vaznys, pagalbos mokiniui specialistai.

Uždavinys 1.6. Klasės valandėlių ir individualių pokalbių metu išaiškinti mokiniams patyčių ir konflikto sampratas, mokyti juos bendrauti ir bendradarbiauti, konstruktyviai spręsti konfliktus.

1.	Užsiėmimai klasių valandėlių metu skiriami mokinių bendravimui, tolerancijai ir bendradarbiavimui ugdyti	2020-2021 m.	Įrašai TAMO dienyne	Klasių auklėtojai, socialinė pedagogė, psichologė.
2.	Sudėtingesnių atvejų analizė ir konstruktyvių sprendimų paieška	Mokslo metų eigoje	Įrašai TAMO dienyne	Klasių auklėtojai, socialinė pedagogė, psichologė.
3.	Projektas „Suprask ir atrask“	2020 m. 9-12 mėn.	Projekto dokumentai	Psichologė Rasa Berteškaitė

Uždavinys 1.7. Organizuoti akcijas, renginius, skirtus patyčių prevencijai, apie patyčių prevencijos programą informuoti tėvus bei įtraukti visus bendruomenės narius į prevencinę veiklą.

1.	Tarptautinės vaikų gynimo dienos renginys	2021 m. birželio 1 d.	Informacija viešinama mokyklos svetainėje	OP koordinacinis komitetas, pradinių klasių mokytojos.
2.	Kasmetiniai renginiai, skirti patyčių prevencijai: a) dalyvavimas akcijoje, renginiuose „BE PATYČIŲ“ 2021 metais. b) Tarptautinės tolerancijos dienos minėjimas;	Mokslo metų eigoje	Informacija viešinama mokyklos svetainėje, mokyklos „Facebook“ puslapyje	Socialinė pedagogė, psichologė, mokinių taryba, klasių auklėtojai, dalykų mokytojai.

	c) Kūrybinių darbų konkursai, skirti patyčių prevencijai: tapymas ir kitos veiklos.			
3.	Metodinė savaitė, atviros pamokos, tėvų įtraukimas į progimnazijos gyvenimą ir veiklą	2020 m. lapkričio mėn.	Įrašai metodinių grupių susirinkimų protokoluose	Metodinė taryba, mokytojai.
Uždavinys 1.8. Užtikrinti visų progimnazijos darbuotojų aktyvų dalyvavimą MSG susitikimuose.				
1.	Mokytojų ir darbuotojų pasitarimų metu nuolat diskutuojama apie tai, kaip sekasi įgyvendinti mokykloje OP programos principus, kokie kyla sunkumai ir kokios silpnosios pusės.	Mokslo metų eigoje	C4 iš karto po susirinkimo	Mokyklos direktorius Jonas Kukukas, MSG lyderiai ir darbuotojai.
2.	OP koordinacinio komiteto susirinkimuose aptariamas darbuotojų įsitraukimas į Olweus prevencinę programą.	Mokslo metų eigoje	Susirinkimų protokolai	OP koordinacinis komiteto nariai, direktorius Jonas Kukukas.
Uždavinys 1.9. Su diegiama OPKUS supažindinti naujai atvykusius mokinius bei naujus progimnazijos darbuotojus.				
1.	Įvadiniai Olweus programos mokymai naujiems progimnazijos darbuotojams per zoom programą	2020 m. rugsėjo mėn.	R3 iš karto po mokymų;	OP instruktorė I. Abramavičienė, direktorius Jonas Kukukas.
2.	Olweus patyčių prevencijos programos principų perteikimas naujai atvykusiems mokiniams, skatinimas naujų mokinių laikytis nustatytos progimnazijoje tvarkos	Mokiniui atvykus mokytis dviejų savaitių bėgyje	Įrašai TAMO dienyne	Klasių auklėtojai, OPKK nariai.